

Kaupunkikulttuurin toimialan lausunto kaupunkitasoisesta palveluverkkosuunnitelmasta 2022-31

Palveluverkkosuunnitelma on tehty taloussuunnittelun ja toimialojen kanssa tiiviissä yhteistyössä. Suunnitelmassa esitetään palveluverkon kehittämistarpeet nykytilaan peilaten sekä tulevaisuuden tarpeet mm. väestönkasvuun perustuen.

Laaditun suunnitelman perusteella voidaan todeta, että tilojen käytön tehostamiseen ja tilojen toiminnallisuuteen on panostettu, mutta kehitettävää tavoitteen saavuttamiseksi edelleen riittää. Kaupunkikulttuurin toimialan palveluverkon kehittämisessä tämä periaate korostuu ja kaupunkitasoisia prosesseja halutaan kehittää edelleen, jotta eri käyttäjäryhmien tarpeen huomioidaan entistä paremmin ja riittävän aikaisessa vaiheessa.

Nuorisopalveluiden palveluverkko on muodostunut tarvelähtöisesti asuinalueiden rakentumisen ja laajentumisen myötä siten, että suurimmilla asuinalueilla on nuorisotila. Nuorisotiloissa on alueen nuorille voitu tarjota harrastustoimintaa, ohjausta ja kasvun tukea sekä luoda edellytyksiä nuorten osallisuudelle ja omaehtoiselle toiminnalle.

Kulttuuripalvelujen palveluverkko painottuu Tikkurilaan, Myyrmäkeen, Martinlaaksoon, Korsoon ja Hakunilaan.

Vantaan liikunnan palveluverkon suunnittelu perustuu liikunnan palveluketjuajatteluun. Palveluketju muodostuu eri tasoista palveluista, jotka on jaoteltu liikuntapaikkapalveluiden saavutettavuuden, vaikutuspiirin laajuuden, palveluvarustuksen ja rakenteellisten ominaisuuksien mukaan lähipalveluihin, alueellisiin palveluihin, kaupunkitasoisiin palveluihin ja seudullisiin palveluihin. Tavoitteena on, että liikuntaolosuhteet vastaavat laadullisesti käyttäjien tarpeita ja niitä on riittävästi suhteessa asukasmäärään. Liikuntapaikkaverkoston painopisteet ja kehittämistarpeet ovat ulkoliikuntapaikkojen ja lähiliikunnan palveluverkon laajentamisessa sekä sisäliikuntapaikkojen ja erityisesti koulujen yhteydessä olevien liikuntasalien laadun kehittämisessä. Konkreettisia suurhankkeita ohjelmakauden aikana ovat Elmon urheilupuiston ja Kivistön urheilupuiston rakentaminen sekä Tikkurilan urheilupuiston kehittäminen.

Palveluverkkojen kehittämistarpeet

Palveluverkkojen kehittämistarpeissa painottuvat väestön kasvu ja toiminnan kehittyminen. Palveluverkon ja vuotuisen toimitilainvestointiohjelman suunnittelun lähtökohtana on nykyisen palveluverkon kunto, tarkoituksenmukaisuus ja toimivuus sekä väestöennusteen mukainen kasvu ja tarvittavat muutokset palveluiden tuottamistavoissa.

Julkiset tilat, kuten koulut, suunnitellaan monikäyttäjäperiaatteella tarjoten tilat myös organisaation ulkopuolisille käyttäjille oman käytön toiminta-ajan ulkopuolella. Tulevaisuuden palveluverkon tulee olla joustava ja mahdollistaa tilojen yhteiskäyttö. Tulevaisuuden kouluverkon tulee omalta osaltaan vähentää alueellista eriytymistä.

Aikuisopisto haluaa tarjota koulutusta lähipalveluna. Tämän johdosta on tärkeää, että opetusta voidaan jatkossakin antaa laajasti eri kaupunginosissa. Tilojen monikäyttöisyys sekä vapaa-ajankäytön huomioiminen jo tilojen suunnitteluvaiheessa on erittäin tärkeää. Opisto tarjoaa runsaasti opetusta myös päiväaikaan, minkä vuoksi on tarve panostaa opiston omien tilojen kehittämiseen.

Kuntalaispalveluiden asiakaspalvelupisteet ja asukastilat ovat monikäyttöisiä, saavutettavia ja esteettömiä. Tällä varmistetaan yhteispalvelulain ja asukastilaohjelman asettamat vaatimukset, veloitteet sekä tarpeet fyysisille tiloille. Myös fyysisen digituen tarpeet tulee huomioida. Tilasuunnittelussa on huomioitava asiakaspalveluverkoston kumppanien toimintamahdollisuudet, jolloin palvelukeskittymistä saadaan luotua palvelutoreja. Asukastilojen on sovellettava järjestöjen omatoimiseen käyttöön.

Nuorisopalveluiden palveluverkon kehittämisen haasteena on edelleen alueellisen nuorisotyön lähipalvelun, jalkautuvan nuorisotyön sekä asemien ja kauppakeskusten yhteyteen rakennettavien nuorisotyön tilojen ja palvelujen toteuttaminen toimintaympäristön muutoksessa. Nuorisotilojen sijoittumisella kauppakeskusten, asemien tai muiden palvelujen läheisyyteen on keskeinen tekijä tilojen ja toiminnan vetovoimaisuudelle. Tilojen tulee olla keskeisillä paikoilla ja tilojen käytettävyyden helppoa kaikkina vuorokaudenaikoina.

Kivistön kauppakeskukseen sijoittuvan kirjaston valmistuessa vuonna 2023 on Vantaalla 10 kirjastoa ja kaksi kirjastoautoa. Toisaalta uusien ja kasvavien kaupunginosien tarpeet vaikuttavat siten, että nykyisten kirjastojen peruskorjaus (kuten Tikkurilan kirjasto), uuden kirjaston sijainti Aviapoliksessa ja kirjastoauton palveluiden tarjonta huomioidaan palveluverkkosuunnitelmassa.

Kulttuuripalveluja tarjotaan kulttuuritaloissa, kirjastoissa sekä muissa kaupungin toimipisteissä. Tikkurilan keskustan kulttuuripalvelujen palveluverkkoa kehitetään, sekä selvitetään sopivia tiloja lastenkulttuurikeskus Pessin korvaaviksi tiloiksi, esimerkiksi Silkin kiinteistöstä. Kivistöön tulee kaupunkikulttuurin toimialan yhteiskäyttötilat, joissa kulttuuripalvelut ovat mukana. Aviapolikseen tarvitaan tilat kulttuurille. Taidemuseo Artsin tulevissa olosuhteissa tulee kiinnittää entistä tarkemmin huomiota riittäviin ja kasvaviin tilatarpeisiin ja oikeaan, taideteoksille sopivaan mikroilmastoon sekä näyttely- että kokoelmatiloissa.

Liikunnan palveluverkossa keskeistä on ulko- ja lähiliikuntapaikkojen sekä koulujen yhteydessä olevien liikuntahallien kehittäminen sekä uimahallien peruskorjaukset. Palveluverkko täydentyy myös uusilla Elmon uimahallin ja urheilupuiston hankkeilla, Tikkurilan urheilupuiston kehittämisellä sekä Kivistön urheilupuiston suunnittelulla. Yksityiset- ja kumppanuushankkeet täydentävät kaupungin liikunnan palveluverkkoa.

Toimenpiteet toimialan palveluverkkojen investointikustannusten hallintaan

Kaupunkikulttuurin toimialan palvelujen osalta korostuvat etenkin yhteishankkeiden ja optimaalisen kokoisten hankkeiden toteuttaminen. Hankekoko vaikuttaa myös käyttötalouteen. Toimialan palvelujen kokonaisvaltaisessa palveluverkkosuunnittelussa

otetaan huomioon olemassa oleva palveluverkko sisältäen myös huonokuntoisista, epätarkoituksenmukaisista ja epätaloudellisista tiloista luopumisen. Myös tähän vastataan optimaalisella ja aiempaa suuremmalla yksikkökoolla sekä yhteishankkeilla.

Kaupunkikulttuurin toimialalla kehitetään ja edistetään toimialarajat ylittävää tilojen yhteiskäyttöä toimijajoukkoa laajentamalla, tilojen käyttöaikaa pidentämällä ja lisäämällä tilojen käyttöä limittäin. Lisäksi toimintatapoja ja palvelujen tuottamista kehitetään kaupunkitasoisella ja asukkaita osallistavalla yhteistyönä.

Kaupunkitasoisia tarveselvitys-, hankesuunnittelu ja rakennusprosesseja päivitetään siten, että asukkaiden, järjestöjen ja kaupunkikulttuurin oman palvelutuotannon tarpeet tulevat aina huomioitua. Tilojen ja niiden kalustuksen monikäyttöisyyden edistämiseksi suositaan vakioituja kalusteratkaisuja ja -kokonaisuuksia, jolloin kierrätettävyyden ja joustava käyttö paranevat.